

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Pentru ținuturile secuizate

Comentarii ortodoxe — Judecata Dlui N. Iorga — Orgoliul confesional n'are
ce căuta în Secuime

de G. Dănilă

Sărbătoarea Învierii Domnului din acest an a readus în discuția presei românești, tocmai potrivit vederilor noastre, problema reromânzării Secuilor. Solia cea dintâi, cu contribuții de necontestată valoare, ne-a adus-o „Glasul românesc“, de sub conducerea Dlui Octavian M. Dobrotă, în care pe lângă alții și subsemnatul a ținut să-și dea o părere. A venit apoi cuvântul I. P. S. S. Patriarhului Miron Cristea, rostit la recepția solemnă din ziua de Paști, pentruca să se adaugă în urmă comentariile „Națiunii Române“ din Cluj din No. dela 16/IV și ale „Universului“ din No. dela 18/IV, ș. a.

Concluziile tuturor pretind, în această problemă, o acțiune conștientă, bineorganizată, viguroasă, jertfelnică, întemeiată pe luminoase cunoștințe istorice și pe serioasa cunoaștere a posibilităților de realizare.

La fel, cu toții rezervă un rol deosebit de important bisericii. Foarte bine. Numai că tocmai în acest punct caută unii să strecoare duhul zavistiei. Cel dintâi este Dl Onisifor Ghibu, care subț masca „refacerii legii românești pentru toți fiil neamului românesc“ lasă să se înțeleagă, că singură biserica ortodoxă poate să dea un aport eficace în acțiunea de reromânzare. Gândul acesta Dl Ghibu nu și-l mărturisește pe față în articolul ce a publicat. Comentariile „Națiunii române“ și ale „Universului“, ce au succedat publicațiilor din „Glasul Românesc“, precum și întreaga acțiune ce se desfășoară în regiunea secuizată, sunt însă destul de concludente. Acest fel de-a vedea problema, firește, nu-l putem aproba.

Cel mai cuminte și cu cea mai profundă cunoaștere a situației, a pus problema marele nostru istoric și dascăl al neamului, Nicolae Iorga. Dea spune, din cuvânt în cuvânt:

— „Biserica (în Secuime) nu trebuie să fie numai zidirea, unde se fac anume slujbe la tipic, doar cu ceva indicii, prea adeseori fără nici o căldură și fără nici un talent. Ea trebuie să fie punctul de unde să plece un contramisionarism convins până la fanaticism, luptător până la jertfă. Slogitorii ei trebuie să ducă un cuvânt de înviere din casă în casă, așa cum fac ostașii luptelor politice pentru interese cu mult inferioare.

„Spun: Biserică, deși sunt acolo (adică în Secuime) două. Dar între ele e neapărat nevoie să se încheie un armistițiu fără termen. Cine nu e dispus să admită aceasta, își trădează neamul. Să se ia exemplul dela minorități, care lucrează solidar, peste deosebiturile confesionale“.

Cât de impresionantă, cât de instructivă sunt aceste cuvinte, făgăvite din gândirea unuia care — mulțumită Domnului — cunoaște îndejuns istoria, a noastră și a altor popoare, și, prin urmare, poate și vrea să ne servească cea mai rodnică învățătură în acțiunea de reromânzare ce o întreprindem! Ce pas mare și decisiv ar face ortodoxia, în această acțiune, dacă — urmând gândul luminat al Dlui Iorga — pe temelul unei constatări oficiale, săvârșite în comun acord, într-o comisie mixtă de ortodocși și uniți, s'ar stabili planul de acțiune, limitele geografice, ori chiar singuraticile comune, în cadrele cărora ar fi să se desfășoare acțiunea de reromânzare! Pentruce ar fi cu neputință, ca în baza istoriei și a împrejurărilor locale, să se delimiteze sfera de acțiune a fiecăreia confesiuni românești? — Ca cel puțin în cele confesionale să fie o unitate de vederi și de acțiune! — În tot cazul nu s'ar irosi atâtea energii într-o apărare interesele confesionale de cari fiecare confesiune este și trebuie să fie geloasă!

Zică cine ce va vrea: Biserica Unită e conștientă că și-a făcut totdeauna datoria, chiar și în Secuime, unde n'a părăsit nici în era maghiară terenul de luptă națională și confesională decât în momentul când i s'au epuizat toate forțele de rezistență. Și dacă totuși a fost nevoită să cedeze, n'a încetat niciodată a nădăjdi în vremuri mai bune. Dovadă, că îndată după Unire, în chiar anul 1920, Mitropolitul Vasile Suciu a redactat — credem — primul memoriu către Ministerul Cultelor în problema reromânzării. Și dovadă sunt repeștele adrese ce nu mai vreau să se termine, cari de atunci încoace le înaintează Biserica Blajului factorilor competenți.

Dacă a fost nevoie de peste 15 ani ca lumea românească să se deștepte, dacă în acest timp tot mai mult s'a îngroșat numărul luptătorilor pentru neam, și dacă abia de doi-trei ani au început să se intereseze și oficialitățile, — acestea nu însemnează ca Bisericii Blajului să i-se conteste meritele, nici nu însemnează ca ea, din pricina unor vederi eronate, să fie scoasă din cauză, — pentrucă aceasta ar echivala, cum spune Dl Iorga, cu o trădare de neam, — ci însemnează că fără Biserica Blajului întreaga acțiune de reromânzare ar suferi cel puțin o grozavă și poate iremediabilă întârziere.

Ceeace ne-ar dura cumplit dacă s'ar întâmpla. Și tare ni-e credința că Dumnezeu ne va și păzi de așa ceva.

Papa despre cinematograful. Marți, în 21 Aprilie c., Sfântul Părinte a primit în audiență — după „Osservatore Romano“ din 23 VI 36 — pe președintele și reprezentanții congresului internațional al presei cinematografice, ținut atunci la Roma. — În cuvintele părintești pe care le-a adresat distinșilor oaspeți, Papa a făcut constatări și a dat indicații de mare preț asupra unuia din cele mai arzătoare probleme ale zilelor noastre.

Cu bucurie a constatat, mai întâi, Sf. Părinte, un oarecare progres, în special în ce privește controlul presei cinematografice și a producției de filme. Acest control trebuie neapărat continuat, și accentuat atât în extensiune cât și în adâncime. De sigur, să nu fie exagerat în severitate, dar nici lax. Ci just. — *Diletantismul*, fie în producție fie în presă, cu rare excepțiuni, el e sinonim, cu incompetență. — Pentru a se ajunge la rezultate bune trebuie să colaboreze la acțiunea de ameliorare a ecranului toți cetățenii. Exemplul dat de femelle din Elveția, apoi rezultate obținute de catolicii americani, sunt cât se poate de concludente. În ce privește în deosebi presa cinematografică, ea trebuie să tindă la o continuă ridicare de nivel. În acest scop e de dorit ca să fie independentă de casele producătoare de filme.

În general, presa întreagă, din toată lumea, trebuie să colaboreze la înălțarea artistică și morală a cinematografului. Fiindcă dezastrele pe cari le provoacă acum, prin influința sa continuă asupra atâtor milioane, nu numai de adulți, ci de tineri și de copii, este înfiorătoare. Distruge tot ce e mai nobil, mai delicat, mai onorabil în sufletele tinere. Sfântul Părinte deplânge acest dezastru teribil. Accentuează însă că pericolul e neasemănat mai mare pentru familie și pentru stat, decât pentru Biserica. Biserica a văzut multe furtuni și le-a biruit; are promisiuni cari nu se vor sdruncina. Țările însă și popoarele se ruinează, dispar. Pe ele le amenință, deci, această „adevărată intoxicare a sufletelor și a minților“, pe care o produce cinematograful. Sunt aici „responsabilități născute în ora ultimă a istoriei omenirii, dar cu certitudine ele sunt cele mai grele și mai formidabile“.

Nu putem condensa, în câteva rânduri, toată bogăția de considerațiuni și sugestțiuni ale Sfântului Părinte. Ajung însă spicăturile de mai sus pentru a înțelege adâncă îngrijorare a Capului creștinătății în fața teribilului proces de „intoxicare“ a omenirii prin cinematograful, ca și datorită societății și a statului de a lua grabnice măsuri de asanare. Datori, cari nu sunt numai ale altora, ci și ale noastre!

Metodele lui Resmeriță. Din când în când puțin haz nu strică. Necazuri avem destule. Trebuie să mai și râdem câteodată.

Suntem recunoscători dlui Resmeriță (știți: profesor, — T. Severin, str. Sever 17) care ne procură periodic astfel de clipe senine. Și încă

„gratuit”. După falimosul „memorandum”, acum își desăvârșește opera cu „Metode pentru unificarea bisericilor române”. Ele seamănă leit cu deșteptăciunile din „memorandum”. Cu aceeași logică de fier și cu aceeași erudiție incomparabilă, analizează încă odată actul unirii, trece la încoronarea dela Alba-Iulia, averile grozave ale bisericii unite, viitoarea catedrală, Agru și liga antirevizionistă, presecuțiile românilor din Ardeal și papii etc. Din toate acestea trage învățătura: „Deci uniașia era puntea spre catolicism”. Și după ce a descoperit acest teribil adevăr, continuă: „Apoi noi, românii, ce ne pretindem deștepți, să nu pricepem acest lucru în secolul 20-lea?”

Ba da, cum păcatele noastre să nu pricepem. Am înțeles-o și în veacul 18 și 19. Dar ce-l de făcut coane Resmeriță? Că D-ta nu permiți să se facă în chestia asta nici un fel de resmeriță. (Și bine zici). — Răspunsul dlui Răsmeriță e tot cel vechiu: trebuie interpretată corect constituția pe care, se vede treaba, n'a înțeles-o nimeni până acum. Ea declară biserica ortodoxă și pe cea unită de „românească”. Prin urmare ele sunt de pe acum una, în mâna și puterea statului. Dar „ce trebuie făcut practic” pentru unificarea lor? Mai întâi numită o comisiune care să studieze chestiunea, apoi să propună Corpurilor legiuitoare o lege numai din câteva articole. Textul lor îl și dă d. Resmeriță, făcând prin aceasta de prisos Comisiunea de mai înainte. Legea decretează, simplu, unificarea, trecând parohiile unite sub administrarea mitropoliei și episcopilor ortodoxe. „Se desființează mitropoliile (1) zile unite”. Ce se va alege însă cu bleșii lor titulari? Di R. e bun și darnic: le dă pensie viageră mai mare decât salariul lor actual. Și cu asta basta. Totul e în ordine. Funcționarii cari ar lucra contra, își vor pierde postul. După părerea dlui R. această lege ar fi bine s'o propună chiar d. Al. Valda. — În urmă, cititorii „metodelor” sunt îndemnați să se roage, iar avocații și teologii să-și spună părerea „cu privire la interpretarea constituțională a acestei probleme”. Acest cuvânt trebuie să-l rostescă „în interesul Națiunii”.

Găsindu-ne și noi printre aceștia, ne sim-

țim datori să ne executăm. În interesul națiunii ar fi, fără nici o îndoială, ca d. Resmeriță să fie internat fără întârziere într'un sanatoriu. E bolnav!

Ignoranță sau indolență?

— Gânduri ce s'au cam uitat —

Necesitatea unui cler temeinic pregătit e o problemă care n'ar trebui să mai fie pusă în discuție. Căci nu ignorează nimeni rolul covârșitor ce l-a jucat și-l joacă încă și azi preoșimea în țările unde formarea serioasă a clerului a stat pe primul plan al preocupărilor bisericesti. Mai mult, e îndeobște cunoscută și dorința arzătoare a sfântului Părinte dela Roma, care atât de stăruitor insistă în enciclica „Ad catholici sacerdotii” ca preoșii să fie pregătiți cu străduință și cu vrednicie la slujba de frunte, la care se angajează. Logic vorbind nici că s'ar putea altfel. Deci pentru a fi bun preot trebuie să-și cunoști toată gama obligațiilor sacerdotale, ca îndeplinindu-le să fi la înălțimea chemării.

Una este însă teoria și cu totul alta este uneori practica. O privire obiectivă asupra situației clerului nostru, durere, ne face să constatăm, că în preoșime starea actuală nu totdeauna este satisfăcătoare. Mai avem și azi preoșii, din fericire pușini, cari nu sunt tocmai la înălțime. N'au încă noțiunea exactă a ceea ce vrea să însemne un adevărat preot la altar. Nu sunt pe deplin lămurii asupra chestiunilor teologice. Habar n'au de datorințele lor de păstor de suflete. Cu un cuvânt, trăiesc într'o nepăsare culpabilă.

Viața noastră de preot primește stimulent, lumină și grație, dela altar. La acest loc sacru ținuta preotului trebuie să fie ireproșabilă. Nu sunt admise deci aci nici discuțiile interminabile, nici leșirile nervoase și capricioase și cu atât mai vartos brutalizări și audălmii. Motivul e lesne de aflat.

La altar preotul ține locul lui Hristos Ori de câte ori preotul servește sf. liturgie, Isus reînnoțește într'un mod inefabil minunile mântuirii noastre. Prin formula consacării

Isus se coboară pe masa altarului. Se întrupează, se face prezent. Atunci Hristos se sacrifică. Prin sf. euharistie El reînnoțește sacrificiul de pe Calvar. Preotul e un adevărat sacrificator. Victima pe care o jertfește și pe care o oferă lui Dumnezeu e Hristos, dumnezeescul Mântuitor. Deci preotul cooperează la acest sfânt sacrificiu. În sfârșit, Hristos sfîștește sufletele. Titlul de ministru al euharistiei pentru preot, face ca mareașia Victimă să devină proprietatea lui, putând să împărtășească credincioșilor fructele ei. — Isus nu încetează de-a trimite grațiile sale sfinte; preotul, în oarecare măsură, are dreptul de a călăuzi împărtășirea acestor grații. Această prin intențiunile formulate oferind sf. Sacrificiul.

Deci, nimic mai evident decât ca preotul atunci când e în fața acestui mister al credinței, să aibă ținuta recerută. Altarul să rămână altar. Pentru cei cu mîncărici sub limbă, cât și pentru nervoși. Să nu facem acolo nici târg nici mascaradă. Vocabularul trebuie ales. Expresiunile măsurate. Ca în faptă, în vorbă și în gând — pe dreptul — să ținem locul lui Hristos.

Punctul critic crește cu cât intrăm mai adânc în latura teologică. De sigur, nu se poate imagina, că ar fi cineva perfect în acest tărîm. Totuși, în ansamblul lor, lucrurile absolute necesare trebuie să fie cunoscute. Altfel suntem expuși la tot felul de ciudățenii și absurdități. Așa se întâmplă că cineva concelebrează la sfânta liturgie. În parte activă, rostește ectenii, consacră sfintele specii și la urmă se cuminecă. Însă nici prin gând nu i-a trecut să dea și pe la masa pro-comediei. Sacrificiul liturgic, după el, n'are trei părți: oferirea, consacrarea și cuminecarea, ci abia două. Acest fel de sacrificiu liturgic, fără îndoială, lipsindu-i părțile cari se referă la integritatea și perfecțiunea sacrificiului, nu e întreg. Ba omite rugăciuni din liturgie, dela intratul mare, dela cuminecare, cari sunt părți însemnate ale liturgiei. În plus, e încredințat cu păstorirea unei comune. Deci nu a satisfăcut nici datorinței de a aplica liturgia pentru enoriașii săi.

De altfel, va zice cineva, aceasta se mai

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Morala scriitorului

Presa catolică de pe întreg globul reproduce și comentează entusiasmata cuvântul *Card. Pacelli*, secretarul de stat al Vaticanului, rostit în 17 Aprilie c. la al XXXVI-lea congres al casei de editură Bonne Presse din Paris, de sub conducerea Părinților Asumpționisti. Și pe drept cuvânt. Purpuratul roman, care e o glorie deosebită a actualului colegiu cardinalișin, a fixat cu acest prilej de mare sărbătoare, într'o franuzească impecabilă și într'o formă clasică, adevărul de antologie scriitoricească-gazetărească. Cadrele acestei gazete nu îngăduie reproducerea lui în extenso. Ajunge însă și o parte a aceluia magistral discurs pentru a se vedea cum prinde chestia scrisului creștin cel mai de aproape sfetnic al Capului Creștinătății.

După o sintetică și substanțială considerație asupra luptelor ce se dau astăzi între materie și spirit pe terenul slovel tipărite și după un mișcător omagiu adus memoriei binecuvântate a monahulului P. Bailly, inițiatorul și sufletul mișcării ce a dus la strălucitele rezultate ce se constată la congresul tocmai întru-nit la Roma, oratorul festiv continuă:

„Nu mă miră faptul că apărătorii și cam-

pionii dela „La Croix”, cari se folosesc, în luptele lor zilnice, de peană ca de un labarum (steag cu cruce) merită numele de apostoli, mai ales când iau în socotință că ziaristul catolic de factura voastră se luptă ca „un bun ostaș al lui Hristos”, *bonus miles Christi*, și reproduce în sine însuși trăsăturile Apostolului Pavel, despre care s'a spus că dac'ar trăi din nou pe pământ s'ar face gazetar. Și aievea a și fost Pavel din Tars ziarist, polemist strașnic, precum și ostaș brav a fost. Epistolele sale „aspre și energice” *graves et fortes* (II. Cor. X, 10), dacă le ia omul în seamă cuprinsul cu chestiunile ce tratează, discuțiile cu adversarii, deslegările de îndoeli, directivele religioase și sociale, noutățile privind luptele cu păgânii, prigoanele, primejdiiile, evenimentele fericite ori nefericite ce li-s'au întâmplat ucenicilor Evangheliei: aceste epistole scrise comunităților creștine ce alta sunt ele decât gazetele lui Pavel, chiar așa cum și ziarele noastre sunt scrisori publice și deschise, adresate poporului francez? Luptând cu peana, Apostolul și Dascălul Neamurilor, care era dator cu desvălirea adevărului Grecilor și Varvarilor, înțelepților și proștilor, a zăgrăvit și însușirile bunului ostaș al lui Hristos și a Crucii condelaului. Când ne invită să ne îmbrăcăm în armatura lui Dumnezeu: mijloacele încingându-ni-le cu adevărul; îmbrăcați în zona dreptății; încălțați pentru a vesti Evanghelia păcii; în mâini cu sabia credinței, în cap cu

coiful mântuirii, bine înarmați cu toate armele spiritului în vederea propovăduirii cuvântului lui Dumnezeu (Efes. VI, 13—17; I Tes. V, 8). E o armură coborită din cerul aceasta care pentru scriitorul catolic consistă, pur și simplu, în puritatea și integritatea sentimentului vocațiunii sale, în conștiința responsabilităților și datorințelor sale sacre, într'o alipire neclintită de adevăr, în focul unei lăbiri care se extinde chiar și la cei cari sunt în greșală, și la dușmani.

Animat de-un viu sentiment al chemării sale, veți vedea pe scriitorul catolic trudindu-se după cum sfătua sf. Pavel pe ucenicul său Timoteu, să s'arete lămurit înaintea lui Dumnezeu, ca un lucrător care n'are nici o pricină de rușinare ori de tulburare; ca unul care înainte de a-și începe munca zilei cere sfatul și ajutorul Celui de sus ca să poată trata cum se cuvine cuvântul adevărului și să-și feriască și peana și sufletul său de primejdiiile întâmpinate în continua atingere cu un veac hămesit după o morală păgână, încusit într'a găsi sofisme ca s'o apere, și preocupat de căile și mijloacele de a-și năbuși remușcările conștiinței mai mult decât de a-și birui patimile (II. Tim. 2, 15).

Veți vedea, pe acest scriitor catolic, conștient de răspunderea și îndatoririle sfinte ce-l încumbă privitor la publicul cititor, pentru că știe că peana e armă teribilă care poate să strivească în loc de a ocroti, și care poate

întâmplă, mai ales vara, ca preoții noștri să nu-și îndeplinească datoria de a celebra liturgia, în duminici și sărbători, pentru popor, sub pretextul că sunt plecați din parohie. Deși e foarte clar preceptul, că preoții cari au grija sufletelor, în virtutea canoanelor sunt obligați a celebra liturgia în duminici și sărbători, pentru credincioșii proprii (Conc. prov. I, titl. II, c. IX no. 1). Las' că la acest punct sunt de condamnat, în prima linie, organele de control.

În fața unor astfel de lacune se impune, în mod imperios, o reimprespetare a cunoștințelor din Seminar. Răsfoirea, cel puțin în mare, a studiilor teologice, ignorarea și neglijarea cărora ne crează situații neplăcute. Cuminte ar fi ca la sinoadele protopopești toți preoții tractuali să lucrăm temele date de Centru. Iar protopopii să desemneze încă înainte de intrarea lucrărilor, temele pentru conferințe. Fiindcă și acesta e un mijloc sigur de îmbogățirea a cunoștințelor noastre teologice. Numai așa am observa, după cum se cuvine, datoria impusă nouă de canoane (Conc. I, titl. VII, c. 1) de-a propăși și a ne perfecționa în sacrele științe, nizuindu-ne ziua și noaptea spre a-ne deprinde în perfecționarea lor.

Șt. B. Dragu

Ortodoxia română are trei episcopi noi. Locurile rămase vacante prin moartea ierarhilor Roman Clorogariu, Nicolae Ivan și Nechita Duma, au fost umplute prin recente alegeri ale Congresului Național Bisericesc Ortodox.

La Oradea a fost ales p. Dr. Nicolae Popoviciu, prof. de teologie la Sibiu. Preot tânăr, cu studii teologice dela Sibiu și dela fac. teologică din Cernăuți, după cari a urmat cursuri la Atena, apoi la facultățile din Lipsca, München, Tübingen și Breslau. Și-a tipărit teza de licență și cea de doctorat în teologie.

La Cluj a fost ales p. Dr. Nicolae Colan, rectorul Academiei Teologice din Sibiu. Teolog de Sibiu, și licențiat în filozofie dela univ. din București. Preot de anul trecut. Redactează de mai bine de-un deceniu „Revista Teologică”, iar mai nou și „Viața Ilustrată” din Sibiu.

La Argeș a fost ales vicarul ieșan Grigore Leu, un biserican mai vechiu și o simpatizată figură a clerului moldovean.

Rămâne acum să se vadă cum se vor valida în noule demnități la cari i-a ridicat încrederea congresiștilor. Judecata noastră, firește, va fi în funcție de prestațiile ce va încresta răbojul viitoare activități a noilor aleși. Care activitate, dele Dumnezeu să cadreze totdeauna cu imperativele Evangheliilor

Impozit ilegal. În legătură cu cele scrise de mine în articolul cu titlul acesta, apărut în nrul 13—1936 al ziarului nostru „Unirea”, aduc la cunoștința colegilor mei preoți și le atrag atenția, că în baza „Legii pentru reportarea impunerilor stabilite pentru 1935—1936 și pe exercițiul 1936—1937”, apărută în „Monitorul Oficial” nr. 77 din 1 Aprilie 1936, nici preoții nu vor mai fi chemați în fața comisiunilor de impunere fiscală, ci vor fi impuși din oficiu, reportându-se impozitul profesional din anul trecut și în matricolele acestui an financiar. Aceste reportări se consideră de drept făcute pe ziua de 15 Maiu 1936. Dela aceasta zi începând se poate face apel, în decurs de 20 de zile. Fiecare coleg se va interesa deci, cu cât a fost impus la profesional și va înainta apel la Comisia județeană de impuneri fiscale, care va fixa apoi zi de dezbateri. Dacă aceasta Comisiune fiscală nu va șterge acest impozit ilegal, impus preoților, atunci vor cere Tribunalului Sibiu câte o copie de pe sentința civilă, dată de secția a II-a în 13 Februarie 1936, sub nrul Ca II 1625/1935/5 și vor înainta recurs la Tribunalul din județul lor, cerând ștergerea acestui impozit, pentru: 1) violare de lege și 2) exces de putere, motivând acestea cu argumentele invocate în sentința aceea.

Repet deci, numai în felul acesta se va putea pune capăt acestei lepre fiscale, pe care ar trebui să o stârpească Minister de finanțe, dând ordin în acest sens organelor sale de execuție, iar nu să plătim noi preoții două impozite după venitele noastre stolare. — (Pr. Valeriu Crișan).

Știri mărunte

Inceput de îndreptare. În sfârșit, și o veste bună. Consiliul de miniștri a luat o decizie care va produce multă bucurie. În 24 Aprilie c. a acordat suma de 70 milioane Lei pentru întregirea salariilor preoților. Un viriment de fonduri se va face în actualul buget, în acest scop. — Va să zică, se poate totuși. La nevoie, s'au putut afla oarecare resurse pentru încetarea unei nedreptăți de toți recunoscută. Dar după cât chin și după cât vai, după câtă frământare și după câtă amărăciune! Toate acestea nu puteau rămâne economisite. Măcar ele. Fiindcă, chiar și cu această reparație târzie, dreptate se face numai în parte. În mică parte. Se vor șterge ultimele reduceri făcute în salariile preoțești. Rămâne însă și pe mai departe nedreptatea de fond, inegalitatea de tratament față de alți funcționari ai țării. Se vor cârpi, cu câteva sute de Lei la lună, plățile de acum. Dar și așa tot miserabile rămân. Tot insuficiente. Vor mai trebui să facă guvernele noastre noi silințe de înțelegere a unei situațiuni inumane și intolerabile. Să se ridice până la conștiința datoriei de-a respecta dreptatea întreagă. — Să sperăm că va veni și vremea aceea. Și nu peste mult. — În interesul țării!

Apostolle desinteresată. Neobositul om al condeiului și al acțiunii, p. Dr. Nicolae Brinzeu dela Lugoj, a cercetat săptămâna trecută Blajul. Asta în calitate de președ. al Operei Pontificale pentru răspândirea credinței, din România. A venit dela Cluj, unde a conferențiat tinerilor leviți despre rosturile acelei Opere și a săvârșit și la Blaj, pentru seminariști, aceeași lucrare de binedocumentată orientare.

Lecție drastică. După cum cetim în România Nouă, (30. IV. 36), „provincialii” din Aiud au fost cercetați și ei deunăzi de trupa teatrală Natalița Pavelescu, întâmplător în turneu artistic-cultural. Afize arătase chemau pe Duminecă, 26 Aprilie c., publicul aiudean la piesa cu titlul sugestiv-frivol: „Parfumul nevastă-mii”. În dimineața zilei sorocite cei chemați la distracția „culturală-artistică” au văzut cu Paști: spovedanie și cuminecare în corpore, o-

trece marginile legitimei apărări rânind pe cel nevinovat și lărgind rânile în loc de a le vindeca.

Îl veți vedea neclintit în alipirea sa de adevăr, pentru că știe că scriitorul catolic, apostolul peniței, învață adevărul care este veșnic; pentru că, în calitate de ostaș al lui Hristos, nu se teme să cadă luptând pentru adevăr, în aureola strălucirii dumnezeiești Pătimiri, la poala Crucii, sub steagul Înțelepciunii Răstignite. Pagina pe care o scrie poate deveni altarul pe care se va consuma jertfa sa; și, preot fiind al cugetării, poate că-și va înroși în propriul său sânge peana pusă în slujba adevărului și a credinței, după ce s'a consacrat acestora odată pentru totdeauna și irevocabil.

Acum: pune-și va unul ca acesta peana în slujba minciunii ori a greșelii, indiferent de vâlul sub care se vor ascunde? Lăsa-se-va influențat de simpatia populară, ori de moda ce se schimbă dela zi la zi? Adopta-va ca regulă a judecăților sale principiile orgolului omenesc, pornirile trupului și ale simțurilor, glaciata și egolsta morală a utilitarismului, fie că va fi vorba de indivizi, fie de colectivități? Oh! nu, Domnilor; ucenicul Crucii și al Răstignitului, conștient de caracterul chemării sale, va zice cu Hristos: „Qui me misit, verax est; et ego quae audivi ab eo, haec loquor in mundo. Cel ce m'a trimis pe mine adevărat este; și eu cele ce am auzit dela dânsul, acestea grăiesc în lume”. (Ioan VIII, 26). Ră-

mâne nestrămutată temelă clădită pe Dumnezeu; rămâne neclintită ca piscurile Apilor, pe cari nu le pot clătina băntuilele vânturilor; și legea sfântă a lui Dumnezeu, gravată în fire și în conștiință, scrisă de mână divină în linii de neșters pe tablele descoperirii creștine, rămâne ea singură, ca un far luminos în mijlocul viforelor ce sbicuesc valurile oceanului omenesc. Cel ce închide ochii în fața acestei lumini a adevărului natural și supranatural, acela umblă dibuind prin beznă; și, de se va încumeta să facă pe călăuza altora, se vor realiza în el și în ceilalți, înfricoșatul cuvânt al Domnului: „Caecus, și caeco ducatum, praestet, ambo in foveam cadunt” (Mat. XV, 14). Orb pe orb de va povățui, amândoi în groapă vor cădea” (Mat. XV, 14).

Și unde vom găsi o mai impresionantă confirmare a acestui cuvânt ca în presa modernă, la fel ca și în opinia publică fasonată de ea, totdeauna, de câte ori numai uitându-și, ori disprețuind legile veșnice, se învâlăie și se încurcă în rătăcirile aparentei autonomii a rațiunii umane? Nu observați doar' zilnic orbia unei prese care nu mai deosebește adevărul de neadevăr, justiția de injustiție, binele de rău, pe Dumnezeu de om; care propovăduiește teorii sociale subversive și incendiare; ațăță la revoltă împotriva autorității legitime, de stat; nu mai are respectul cuvântului dat; și care pare a nu mai cunoaște sensul profund al fidelității față de pactele încheiate sărbătorește,

după drept, — fundamentul indispensabil al încrederii și a păcii dintre indivizi ca și dintre națiuni, — făcându-se în chipul acesta vrednici de aspra osândă Sf. Ion Gurădeaur: „Magnum quidem malum caecitas est: sed esse caecum, nec habere ducem, et se ducem praebere, id duplex triplexque crimen est. E mare năpastă orbia; dar orb fiind a nu se lăsa povățuit, ci a se preta se facă pe povățuitorul: asta-i îndoită, și întretă fărădelege”. (P. G. LVIII, col. 514—515). Ori, nu știm noi că „dreptatea înalță neamul, iar păcatele împuținează semințiile (Pilde XIV, 35)? Există deci ceva ce ar dori mai viu sufletul nostru ca adevărul și dreptatea?

Numai cât adevărul și dreptatea trebuie să fie întovărășite în mod necesar de iubire, regina virtuților în sufletul unui creștin. Știți că sunt adevăruri cari rănesc și provoacă lacrimi; că e, uneori, o justiție rigidă și fără milă, ca o tufă de spini. Iubirea însă e balsam care îndulcește rânile și face să înceteze lacrimile. Apostolul adevărului, slujitorul dreptății, încunjură cu grijă vorbăria profană și deșartă; ocolește certele; e blajin cu toți și totdeauna gata să instrueze; justiției îi asociază echitatea, adevărului mila; dojenește cu modestie pe cel ce rezistă adevărului, în nădejdea că Dumnezeu le va da darul întoarcerii la cunoașterea adevărului. Da! mi-e drag scriitorul catolic care îndulcește cu mierea carității și a dragostei tot ce ar putea să fie amar în stilul său și care, chiar și în fierbințele luptei și a

uimire că toate așezele poartă o banderolă cu sfatul: »Nu dați banii voștri scumpi celorce, sub masca artei românești, își bat joc de bunul simț«. Care »atentat« foarte i-a supărat pe cei din trupă. Cât au făcut și jalbă-denuț la Parchet împotriva »vinovatului«, care nu-i altul decât prof. *Ovidiu Hulea* dela liceul »T. Maiorescu« din loc, cunoscutul literat de valoare reală. — Felicitările noastre d. profesor!

Crește șomajul în Statele Unite.

Se pare că încercările gigantice ale președintelui Roosevelt de a transforma întreaga viață economică a Americii nu dau rezultatele dorite. »*Osservatore Romano*« află din Washington, că numărul șomerilor cari primesc ajutoare publice se ridică la cifra teribilă de 20 milioane persoane. Deci: tot atâția câți erau în Aprilie 1935, la începutul marelui campanii de lucrări publice, pusă în mișcare pentru a combate șomajul.

Locale. Dumineca viitoare, a Samarinenței, va predica în catedrală pâr. *Dr. Ioan Cristea*, secretar mitropolitan.

Nou lăcaș de închinare. Nu-i gata, dar e pe cale. Clădirea s'a început și zidurile sunt deja la 2 $\frac{1}{2}$ metri înălțime. În Dumineca Tomii pâr. arhid. *Ioan Tarța* a și făcut, în cadre sărbătorești, binecuvântarea temeliei bisericii ce se ridică în filia *Iba-Handal* (jud. Satu-Mare). Sf. slujbă, la care pe lângă reprezentantul chiriarchiei a mai oficiat și pâr. *Patriciu Bârlea*, preotul local, rânduiala lectorului săvârșindu-o clericul E. Gâz, a însemnat pentru bunii credincioși din loc două bucurii mari: una, că așa săraci și puțini cum sunt, au știut să jertfească dintr'al lor atâta cât se poate începe cu nădejdi de a se termina un lucru ca zidirea unei biserici; alta, că între ctitorii bisericii lor s'a înscris și Păstorul lor cel mare, *Preasf. Alexandru al Maramureșului*, cu suma de 5000 (cinci mii) Lei. — Doamne ajută!

Poliția și catehismul. La aparență, n'ar avea nici o legătură. S'a găsit totuși o țară care a simțit, pe pielea proprie, că trebuie să existe una și încă foarte vie. Și anume: *Ungaria*. După ce a trecut prin focul comunismului, a început reorganizarea întregii sale vieți în spirit creștin. Atunci s'a gândit și la educația religioasă și morală a poliției de stat din Budapesta. Preoți din cei mai distinși au primit această misiune, pe care o împlinesc cu zel și cu sistem. În fiecare an, din Octombrie până în Mai, personalul polițienesc ascultă conferințe religioase o oră pe săptămână. La Crăciun și la

apărării, sub focul neînțelegerilor și a bârfe- lilor, când sunt luate în răs și li-se face injurie lucrurilor celor mai sfinte, când e prigoniți și li-se fac mizerii, nu-și uită să facă deosebire între greșală și cel ce se înșeală! Cel ce sunt al lui Hristos disprețuesc armele ruginite și înveninate ale lumii, și sunt cu atât mai îngrijorați să se înarmeze cu armele lui Dumnezeu, — adevărat cu ale iubirii care face să lucescă soarele și peste cei buni și peste cei răi. — cu cât mai înfloritoare sunt ruinele ce le văd îngrămădite din jurul lor în urma duhului mândriei și a vrășmășiei între frați!

Așa a grăit sfetnicul cel mai de aproape al Sf. Părinte în fața celor 700 directori, și colaboratori ai cotidianului *La Croix* și a casei de editură *Bonne Presse* din Paris. Și cuvintele lui a fost ascultate cu răsunarea oprită. Cu deosebire acestea, în cari trasa, cu intuiție superioară, căldură de arhanghel și mână de măiestru, calea grea dar glorioasă a scriitorului care înțelege să munclască în adevăratul spirit al Bisericii lui Hristos. — Și suntem siguri că aceste cuvinte n'au sunat în pustiu.

Marin Barbu-Bănășanu

fișeri și sergenți împreună. Dar nu la poruncă. Numai cei cari vreau. Totuși, după o bună pregătire prin exerciții spirituale, anul acesta, în 4 Aprilie, la liturgia solemnă din basilica Sf. Ștefan, s'au cuminecat deodată 1970, din totalul de 2800 de membri catolici ai poliției capitalei. Ceilalți 800, reținuți în officii, și-au împlinit și ei, la altă dată datorita pascală. Serviciul divin, la care a asistat și ministrul de interne, a fost deosebit de impresionant. — Și, de sigur, deosebit de bogată în roade binecuvântate pentru: ordinea publică a țării. (O. R. 13-14 Aprilie)

Așa-i mai ușor. Cu gândul că Dumnezeu ne va ajuta să câștigăm în Secuime ce avem de câștigat, ridicăm acolo, cu jertfe dela localnici și dela sufletele darnice, și cu fărime ridicole dela stat, mândre lăcașe de închinare românească. Ridică și ortodocșii. Ei însă pot lucra mai ușor. Ca la *Odorhei*, bunăoară, unde, după cum cetim în *Gazeta Orhetului*, o intervenție a pâr. Seb. Rusan a dat numai decât roade bogate. Și anume, în urma acestei intervenții, cum precizează numita gazetă, »d. ministru Alex. Lapedatu a acordat o ordonanță de 600.000 lei; d. subsecr. de stat Cancicov o ordonanță de 430.000 lei, iar d. prefect Gh. Andreiaș a dat un ajutor dela Prefectura județului de 230.000 lei. Azi biserica ortodoxă este în lucrare și credem că până în toamnă să fie gata«. — Credem și noi.

Șase frați botezați într'o zi. Rar se întâmplă așa ceva. Dar în *Cinlent* (jud. Cluj) s'a întâmplat. Săteanul *Andrei Hodor*, care a trecut prin fel-de-fel de secte, ca: baptism, evangheliism, milenism, frați ai lui Iacob, martori ai lui Jehova, și studenți în Biblie, în sfârșit, luminat de Dumnezeu și de sfaturile părințești ale preotului local, pâr. *Victor Sarca*, s'a înrors și el, cu alți câțiva, dela rătăcire la calea cea adevărată. Cu toată familia sa. Neîndu-i însă botezați copiii, s'a făcut și aceasta cu solemnitatea cuvenită. Cu care prilej li-s'au dat și nume creștinești, pe cum urmează (în paranteză dăm vârsta fiecărui nou botezat): Pavel-Aurel (21); Caterina-Sofia (18); Floare-Maria (16); Azorina-Veronica (12); Dragomir-Alexandru (11) și Gheodeon-Constantin (10). — Bucuria botezaților, a părinților lor trupești și a părintelui sufletesc, ca și a obștiei creștine din loc, numai Cel de sus ar putea-o spune. (N. G. Cădea).

Operă prodigioasă. E asociația religioasă »*Ciscora*« a studenților catolici din Chicago. A luat ființă în 1927, grație strădaniilor pâr. jezuit *Reiner*, ca la moartea acestuia, întâmplată în 1934, să aibă 15.000 de membri și membre. Amăsurat regulamentului acestei asociații, fiecare membru lucrează pentru mântuirea sa, personală, dar și pentru alte scopuri bine fixate. Așa s'au format grupe deosebite cari se ocupă de ex. cu instrucția catehetică; sau cu ajutorarea misiunilor; respectiv cu răspândirea presei bune, etc. Rezultatele obținute întrec orice așteptări. Intre altele, de ex.; într'un singur an, pe calea acestei organizații, s'au câștigat 10.000 noi abonați la »*The New World*«, periodicul catolic american.

Telefonul »Unirii«

A. București. Constatăm și noi, că »desiluziile« pe care le-a avut pâr. I. Man la congresul studenților din Tg. Mureș (*Unirea* din 25. IV. 36) au produs adevărată însuflețire la »*Adevărul*« și »*Dimineața*«. Dintr'asta, firește, n'ar fi nici o supărare. Necazul e cu comentariile ce se brodează pe »desiluzii«. Ele sunt prezentate ca un fel de glas oficios al Bisericii unite. Ceeace este, evident, greșit. Oricât au apărut în »*Unirea*«, ele tot ale autorului au rămas, fiindcă »*Unirea*« însăși nu este nici oficios, nici măcar un semioficios al bisericii noastre, ci un organ independent pentru care răspund cei cari li conduc în afară de asta, nici pâr. Man, și cu atât mai puțin Biserica noastră, nu condamnă, pur și simplu, mișcările de dreapta«. Cum nu le osândeste, așa la bloc, nici pe cele de stânga, sau dela mijloc. Biserica nu face politică. Asta-i treaba cetățenilor. Să-și organizeze viața pământescă după cum vreau și

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

pot mai bine. Un singur lucru însă pretinde Biserica dela toate partidele și mișcările: să aibă înaintea ochilor poruncile moralei creștine. Osândește pe toți, fără deosebire, cari se abat dela ele ori le calcă în picioare. Condamna ateismul unor grupări de stânga, ca și la alții dela celalalt extrem și la asasinat propovăduite de necreștină și rătăcire primejdioasă nu numai pentru suflet ci și pentru progresul pașnic și buna viață a popoarelor aici pe pământ. Așa învață Biserica. Și nici constatările pâr. Masu n'au spus mai mult.

I. Sibiu. Răspunsul nostru este un categoric: nu. Autoritățile nu mai pot interveni în cauză. Veți înțelege, în câteva cuvinte, de ce. — Fenomenul e descris și bogat ilustrat în »*Realitatea ilustrată*« din 29. IV. 36: »*Unirea*« a văzut pe Dumnezeu ieșind dintr'o fântână. De atunci el vinde norodului — care, la fel ca la Maglavit, vine în număr mare Vinerea la Băbăița, să asculte îndemnul noului sfânt — apă din »fântâna sfântă«. Mii de oameni se adună în jurul lui Gogoșe și cumpără apă sfințită ca s-o ducă la ei în sat«. Va să zică un nou Maglavit în toată legea. Chipurile din revistă sunt perfect edificatoare în privința aceasta. Noi, firește, nu ne putem bucura de astfel de fenomene. Ele sunt o adevărată »epidemie de misticism«, care poate avea urmări dezastruoase nu atât sub raport igienic sanitar, ci mai ales pentru viața religioasă. Cu toate acestea nu putem înțelege apelul la autorități pentru »a se pune stavilă acestui nou chip de a înșela mulțimea«. Cine să ia măsurile necesare? Biserica ortodoxă? Dar ea, cu toată oficialitatea, stă în slujba Maglavitului. Cu ce drept ar opri fenomenul identic din altă comună? Ar fi și inconsecvent, și s-ar face și o mare nedreptate lui Gogoșe și întregii comune Băbăița. Și mai puțin îndreptățită ar fi intervenția autorităților de stat. Și ele încurajează Maglavitul pe toate căile. Ar fi însă nedrept să înfrângă o concurență loială. Ar constitui astfel un monopol în folos particular, ceea ce constituie oprește categorie. — Singurul răspuns este prin urmare acesta: să ne trăiască viziunile. Cei de acum și cei cari vor mai urma!

Publicațiune de licitație

În ziua de 10 Maiu 1936 ora 2 p. m. curatoratul Parohiei gr. cat. *Sf. Sărașu* (prot. Băclumi) va ținea licitație minuendă, cu oferte închise, la sediul Oficiului parohial, pentru darea în întreprindere a *construirii din roșu* a bisericii. După deschiderea ofertelor se va procedea la o licitație orală.

Deodată cu depunerea ofertei se va depune și o garanție de 5% din suma ofertei, în numerar sau efecte garantate de Stat (scotite la cursul zilei).

Devizul, planul și condițiunile de licitație se pot vedea în fiecare zi de lucru la oficiul parohial.

Nistor Teodor
curator.

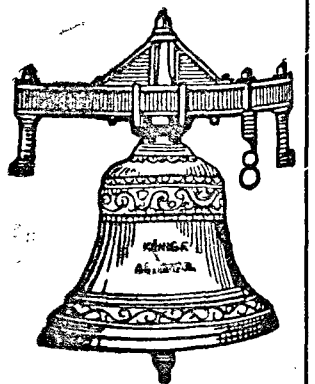
Patriciu Vlaicu
preot.

FRIDERIC HÖNIG ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențe

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

Citiți și răspândiți

»UNIREA«